

Ενώπιον: Χριστόδουλου Τσέλεπου (Προέδρου), Κωστή Ευσταθίου, Ευάγγελου Συκοπετρίτη, και Ηλία Θεοδώρου (Μελών).

Θέμα: Συγκέντρωση εταιρειών Κυπριακή Εταιρεία Τσιμέντων Λτδ, Λατομεία Λατούρος Λτδ και Athinodorou Brothers Super Beton Ltd

ΑΠΟΦΑΣΗ

Η Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού (στο εξής ΕΠΑ) κατά τη συνεδρία της ημερομηνίας 29/3/2004, εξέτασε την έκθεση της Υπηρεσίας μετά την πλήρη διερεύνηση της συμφωνίας συγκέντρωσης των εταιρειών Κυπριακή Εταιρεία Τσιμέντων Λτδ (στο εξής ΚΕΤ), Λατομεία Λατούρος Λτδ (στο εξής ΛΛ) και Athinodorou Brothers Super Beton Ltd (Athinodorou Brothers) η οποία κοινοποιήθηκε με βάση το άρθρο 13 του Περί Ελέγχου των Συγκεντρώσεων Επιχειρήσεων Νόμο 22(Ι)/1999.

A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Την 1^η Δεκεμβρίου 2003, έγινε κοινοποίηση στην ΕΠΑ της συγκέντρωσης μεταξύ των εταιρειών ΚΕΤ, ΛΛ και Athinodorou Brothers.
2. Βάσει συμφωνίας ημερομηνίας 25 Νοεμβρίου 2003, η Athinodorou Brothers θα προχωρήσει σε αναδιοργάνωση με τη δημιουργία τριών νέων εταιρειών και θα μεταφέρει σε κάθε νέα εταιρεία ένα ξεχωριστό κλάδο δραστηριότητας της υφιστάμενης εταιρείας Athinodorou Brothers. Οι τρεις κλάδοι δραστηριότητας είναι η παρασκευή και διάθεση έτοιμου σκυροδέματος, η εκμετάλλευση ακίνητης ιδιοκτησίας και η μεταφορά τσιμέντου και λατομικών υλικών. Στη συνέχεια η Athinodorou Brothers θα μεταβιβάσει το 38% της κάθε νέας εταιρείας στην ΚΕΤ και το 12% στη ΛΛ για το σύνολο των Λ.Κ. 5.100.000,00. Η προκύπτουσα από την υλοποίηση της ως άνω συμφωνίας εταιρία, η οποία θα δραστηριοποιείται στην παραγωγή και διάθεση έτοιμου σκυροδέματος, θα αναφέρεται εφεξής ως «ΑΒ».

B. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ (ΕΛΕΓΧΟΣ, ΚΥΚΛΟΙ ΕΡΓΑΣΙΩΝ, ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΝΤΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ)

3. Η υπό εξέταση συγκέντρωση πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 3(2)(α) του Νόμου και ως εκ τούτου εμπίπτει εντός τις πρόνοιες του Νόμου.
4. Οι κύκλοι εργασιών της εταιρείας ΚΕΤ και Athinodorou Brothers για το έτος που

έληξε στις 31/12/2002 ανήλθαν στις ΛΚ14,3240,000 και ΛΚ15,859,000 αντιστοίχως.

5. Οι συμμετέχουσες εταιρείες διεξάγουν δραστηριότητες εντός της Κυπριακής Δημοκρατίας, οι οποίες υπερβαίνουν το ποσό των ΛΚ2.000.000.
6. Στην υπό εξέταση πράξη, η συγκέντρωση συνίσταται στη δημιουργία τριών κοινών νέων εταιρειών σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4(1)(γ) του Νόμου. Οι τρεις κοινές νέες εταιρείες δημιουργούνται βάσει της εν λόγω συμφωνίας σε δύο στάδια. Στο πρώτο στάδιο η Athinodorou Brothers προχωρεί στη σύσταση των τριών νέων εταιρειών και αφού ολοκληρωθεί η διαδικασία μεταβίβασης των αντίστοιχων δραστηριοτήτων σε κάθε νέα εταιρεία τότε σε δεύτερο στάδιο μεταβιβάζονται τα αντίστοιχα ποσοστά του μετοχικού κεφαλαίου των τριών εταιρειών στις ΚΕΤ και ΛΛ.
7. Οι τρεις νέες εταιρείες οι οποίες θα εκπληρώνουν μόνιμα τις λειτουργίες μιας αυτόνομης επιχείρησης η κάθε μία, θα ασχολούνται με την παρασκευή και διάθεση έτοιμου σκυροδέματος, την εκμετάλλευση ακίνητης ιδιοκτησίας και τη μεταφορά τσιμέντου και λατομικών υλικών αντίστοιχα. Όπως έχουμε προαναφέρει, η εταιρεία η ΚΕΤ θα έχει το 38% του μετοχικού κεφαλαίου της κάθε νέας εταιρείας, η ΛΛ το 12% και το 50% η εταιρεία Athinodorou Brothers.

Γ. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

8. Η Υπηρεσία αφού διαπίστωσε ότι η κοινοποίηση έγινε εντός της προθεσμίας που καθορίζει ο Νόμος (άρθρο 13(1)(α) και ότι η εν λόγω κοινοποιηθείσα πράξη συγκέντρωσης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Νόμου, δημοσίευσε στις 12 Δεκεμβρίου 2003 βάσει του άρθρου 13(3), την κοινοποίηση της συγκέντρωσης στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας και προχώρησε στην προκαταρκτική αξιολόγηση της εν λόγω συγκέντρωσης.
9. Η Υπηρεσία κατά την προκαταρκτική αξιολόγηση της συγκέντρωσης, διαπίστωσε ότι στη κοινοποίηση δεν συμπεριλαμβάνονταν όλες οι πληροφορίες που απαιτεί το Παράρτημα ΙΙΙ του Νόμου. Με επιστολή της προς τα μέρη της συγκέντρωσης, ημερομηνίας 5 Δεκεμβρίου 2003, η Υπηρεσία ζήτησε πρόσθετες πληροφορίες με σκοπό την επίτευξη της συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις του Παραρτήματος ΙΙΙ. Τα μέρη, με επιστολές τους ημερομηνίας 15 Δεκεμβρίου, υπέβαλαν στην Υπηρεσία όλες τις πρόσθετες πληροφορίες για αξιολόγηση της συγκέντρωσης.
10. Βάσει του άρθρου 17 του Νόμου, η Υπηρεσία αφού διεξήγαγε την προκαταρκτική αξιολόγηση της συγκέντρωσης, ετοίμασε και παρουσίασε γραπτή έκθεση προς την ΕΠΑ, με την αιτιολογημένη γνώμη της αναφορικά με το εάν η συγκέντρωση αυτή δύναται να κηρυχθεί ή όχι συμβατή με τις απαιτήσεις της ανταγωνιστικής αγοράς.

11. Η Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού στη 608^η της συνεδρία που διεξήχθη στις 13/01/04, αφού εξέτασε τη σχετική έκθεση της Υπηρεσίας της, διαπίστωσε ότι η εν λόγω συγκέντρωση προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβατό με την ανταγωνιστική αγορά. Συγκεκριμένα, εγείρονται υποψίες για την ενίσχυση υφιστάμενης δεσπόζουσας θέσης στην αγορά έτοιμου σκυροδέματος. Ως εκ τούτου αποφάσισε όπως κινήσει διαδικασία πλήρους διερεύνησης της εν λόγω συγκέντρωσης, δίδοντας τις σχετικές οδηγίες προς την Υπηρεσία.
12. Η Υπηρεσία μετά την απόφαση της ΕΠΑ για διεξαγωγή πλήρους διερεύνησης, ειδοποίησε γραπτώς τα εμπλεκόμενα μέρη για την ανάγκη διεξαγωγής πλήρους έρευνας με βάσει τις διατάξεις του άρθρου 23 του Νόμου.
13. Για το σκοπό της πλήρους διερεύνησης η Υπηρεσία προχώρησε στη συλλογή πρόσθετων πληροφοριών, μέσω της ανταλλαγής επιστολών, τηλεφωνικών συνομιλιών αλλά και επί τόπου επισκέψεων, τόσο με τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις όσο και με ανταγωνιστές και άλλους επηρεαζόμενους. Η πλήρους διερεύνηση επικεντρώθηκε στην αγορά παρασκευής και διάθεσης έτοιμου σκυροδέματος καθώς και στις αγορές προηγούμενου σταδίου. Μετά τη συλλογή των πρόσθετων πληροφοριών οι αρχικοί προβληματισμοί της Υπηρεσίας εξακολούθησαν να υφίστανται.
14. Η Υπηρεσία, λαμβάνοντας υπόψη τα προαναφερθέντα και ενεργώντας βάσει του άρθρου 23 του Νόμου 22(Ι)/99, εισηγήθηκε σχετικές δεσμεύσεις από πλευράς των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων που μπορεί να έχουν ως αποτέλεσμα την άρση των αμφιβολιών της, προκειμένου η υπό εξέταση συγκέντρωση να κηρυχθεί συμβατή με τις απαιτήσεις της ανταγωνιστικής αγοράς.
15. Η Υπηρεσία, αφού ενημέρωσε τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις για τις αμφιβολίες της καθώς επίσης και για τις προτεινόμενες σχετικές διαφοροποιήσεις, τους κάλεσε στα γραφεία της στις 9 Μαρτίου 2004 για να διεξαχθούν οι πρέπουσες διαπραγματεύσεις όπως προνοεί η σχετική νομοθεσία., σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 23 (δ) του Νόμου 22(Ι)/99. Κατόπιν, η Υπηρεσία ετοίμασε έκθεση προς την ΕΠΑ με τα ευρήματα της πλήρους έρευνας που διεξήγαγε. Τα κύρια ευρήματα της έκθεσης ήταν τα ακόλουθα:

Δ. ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

16. Η εταιρεία Athinodorou Brothers Super Beton Ltd (στο εξής «Athinodorou Brothers») η οποία δραστηριοποιείται στο τομέα παρασκευής και εμπορίας έτοιμου σκυροδέματος κατέχει την πλειοψηφία των μετοχών των πιο κάτω θυγατρικών εταιρειών:
 - Pharos Concrete Ltd (100% του μετοχικού κεφαλαίου)
 - Moditis Concrete Works (Paphos) Ltd (100% του μετοχικού κεφαλαίου)
 - Πουλλάς Τσαδιώτης Λτδ (100% του μετοχικού κεφαλαίου)
 - Athinodorou & Poullas Transport Ltd (100% του μετοχικού κεφαλαίου)

- Athinodorou & Kouklis Super Beton Ltd (100% του μετοχικού κεφαλαίου)
Η Pharos Concrete Ltd, Moditis Concrete Works (Paphos) Ltd και Athinodorou & Kouklis Super Beton Ltd δραστηριοποιούνται στο τομέα παρασκευής και εμπορίας έτοιμου σκυροδέματος και τώρα είναι αδρανείς. Η Πουλλάς Τσαδιώτης Λτδ δραστηριοποιείται στο τομέα επεξεργασίας και πώλησης άμμου και σκύρων. Η Athinodorou & Poullas Transport Ltd δραστηριοποιείται στο τομέα μεταφορών αδρανών υλικών και τσιμέντου.
17. Η εταιρεία Κυπριακή Εταιρεία Τσιμέντων Λτδ (στο εξής «ΚΕΤ»), η οποία ασχολείται με τη παραγωγή και διάθεση τσιμέντου, κατέχει την πλειοψηφία των μετοχών των πιο κάτω θυγατρικών εταιρειών:
- CCC Tourist Enterprises Limited (57% του μετοχικού κεφαλαίου)
 - CCC Laundries Limited (69% του μετοχικού κεφαλαίου)
 - CCC Aggregates Limited (51% του μετοχικού κεφαλαίου)
 - CCC Secretarial Limited (60% του μετοχικού κεφαλαίου)
 - Galatex Tourist Enterprises Limited (100% του μετοχικού κεφαλαίου)
- Η CCC Tourist Enterprises Limited ασχολείται με την ανέγερση και εκμετάλλευση ξενοδοχειακών συγκροτημάτων. Η CCC Laundries Limited δραστηριοποιείται στο τομέα της βιομηχανικής πλύσης και στεγνοκαθάρισμα ρούχων και η CCC Aggregates Limited στη λατόμηση σκύρων και άμμου. Η CCC Secretarial Limited ασχολείται με γραμματειακές υπηρεσίες για τις εταιρείες του Ομίλου Εταιρειών Γαλαταριώτη και η Galatex Tourist Enterprises Limited με την ανέγερση και εμπορία ακινήτων.
18. Η εταιρεία Λατομεία Λατούρος Λτδ (στο εξής «ΛΛ»), της οποίας οι δραστηριότητες αφορούν την παραγωγή και εμπορία άμμου δεν διαθέτει θυγατρικές εταιρείες ή οποιεσδήποτε άλλες επιχειρήσεις κάτω από τον απόλυτο έλεγχο της. Το 50% του μετοχικού κεφαλαίου της ΛΛ ανήκει στη ΚΕΤ.

E. ΕΠΗΡΕΑΖΟΜΕΝΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

19. Βάσει του Παραρτήματος Ι του Νόμου, οι επηρεαζόμενες αγορές αποτελούνται από τις αγορές των σχετικών προϊόντων ή μεμονωμένες μονάδες προϊόντων. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, οι επηρεαζόμενες αγορές χωρίζονται στις πιο κάτω:

A) Αγορά μεταφοράς τσιμέντου και λατομικών υλικών.¹

B) Αγορά εκμετάλλευσης ακίνητης ιδιοκτησίας.²

Γ) Αγορά παρασκευής και διάθεσης έτοιμου σκυροδέματος.

Αγορά Παραγωγής και Διάθεσης Έτοιμου Σκυροδέματος

Καθορισμός και δομή σχετικών αγορών

20. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στην υπόθεση *Lafarge/Readymix*³ αναφέρει ότι το έτοιμο σκυρόδεμα είναι υλικό αλλοιώσιμο που συνήθως παραδίνεται σε μεγάλες ποσότητες από αναμικτήρια φορηγά και χρησιμοποιείται στις οικοδομές. Ορίζοντας το ως μίγμα που αποτελείται από τσιμέντο, νερό και τσιμεντόλασπη (άμμος, χαλίκια), το οποίο δύναται να παραχθεί σε συγκεκριμένο εργοτάξιο και μετά να μεταφερθεί στο σημείο χρήσης του με ειδικά μεταφορικά οχήματα. (Nace Code 26.63.1) Το συγκεκριμένο προϊόν δεν έχει κανένα υποκατάστατο. Σε παλαιότερες υποθέσεις, η Υπηρεσία καθώς επίσης και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είχε καθορίσει την αγορά έτοιμου σκυροδέματος σαν μια ανεξάρτητη σχετική αγορά.⁴
21. Με βάση τη κυπριακή νομοθεσία, οι τεχνικές προδιαγραφές για το έτοιμο σκυρόδεμα ρυθμίζονται από το πρότυπο CYS 111:1990⁵ σχετικά είναι επίσης τα πρότυπα CYS 13:1987 και CYS 159:1987. Από τα πρότυπα αυτά, δεν προκύπτουν αυστηρά καθορισμένες αναλογίες υλικών αλλά απαιτήσεις για την τελική ποιότητα του σκυροδέματος. Ωστόσο, μπορούν να δοθούν ενδεικτικές αναλογίες και ενδεικτικά χρονικά πλαίσια μέσα στα οποία να ολοκληρωθεί η μεταφορά. Συγκεκριμένα, το έτοιμο σκυρόδεμα το οποίο μεταφέρεται και πωλείται σε ημι-υγρή μορφή περιέχει περίπου 15% τσιμέντο και 85% άμμο και αμμοχάλικα, μαζί με νερό και άλλα προσθέματα. Σύμφωνα με το Επιστημονικό και Τεχνικό Επιμελητήριο Κύπρου, η ποσότητα του τσιμέντου στο σκυρόδεμα δεν καθορίζεται στο πρότυπο, γιατί εξαρτάται από τα είδη των αδρανών που χρησιμοποιούνται, από την εργασιμότητα που απαιτείται, από τη τελική ενίσχυση του σκυροδέματος, κλπ. συνήθως όμως η ποσότητα τσιμέντου δεν είναι λιγότερη από 260kg/m³ και δεν υπερβαίνει τα 350kg/m³⁵.
22. Ο χρόνος που μεσολαβεί μεταξύ του σταδίου της παραγωγής και του σταδίου της τοποθέτησης του σκυροδέματος κυμαίνεται σημαντικά, καθώς επηρεάζεται από διάφορους παράγοντες, οι σημαντικότεροι των οποίων είναι η φύση της εργασίας, η θερμοκρασία του περιβάλλοντος (καιρικές συνθήκες) και η απόσταση που θα μεταφερθεί το σκυρόδεμα. Σε απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο μέγιστος χρόνος παράδοσης, για να συμφέρι οικονομικά τον παραγωγό, ορίζεται στη μια ώρα.⁶
23. Από την έρευνα της Υπηρεσίας προκύπτει ότι σε κάθε περίπτωση υπάρχει η δυνατότητα πρόσθεσης κατά την διαδικασία παραγωγής διαφόρων ουσιών που αποκαλούνται πρόσμεικτα και τα οποία διατηρούν το έτοιμο σκυρόδεμα σε ημί-υγρή μορφή για περισσότερο χρονικό διάστημα. Ωστόσο, η προσθήκη των προσμείκτων έχει δύο σημαντικά μειονεκτήματα, αυξάνει το κόστος παραγωγής και αυξάνει την πιθανότητα απόρριψης του σκυροδέματος από τον εκάστοτε επιβλέπον πολιτικό μηχανικό.
24. Όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, η εταιρεία Athinodorou Brothers δραστηριοποιείται στην παραγωγή και διάθεση έτοιμου σκυροδέματος στην πόλη και επαρχία

Πάφου. Συγκεκριμένα, τα εργοτάξια παραγωγής έτοιμου σκυροδέματος της εταιρείας βρίσκονται στην περιοχή Ανατολικού, στο Χα Ποτάμι, στο Πισσούρι και στη Δρούσια.

25. Λαμβανομένων υπόψη των χαρακτηριστικών του σχετικού προϊόντος που προαναφέρθηκαν και με βάση τα στοιχεία και τις πληροφορίες που συνέλεξε η Υπηρεσία κατά την έρευνα της, τόσο από τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις όσον και από ανταγωνιστές και καταναλωτές, προκύπτει η ανάγκη διαχωρισμού της επαρχίας Πάφου σε επιμέρους γεωγραφικές περιοχές. Η ανάγκη αυτή απορρέει από το γεγονός ότι οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην υπό εξέταση αγορά δεν είναι όλες σε θέση να εξυπηρετήσουν τις ίδιες περιοχές της επαρχίας Πάφου, καθώς έχουν να αντιμετωπίσουν διάφορους περιορισμούς, οι οποίοι προκύπτουν από τη φύση και τα χαρακτηριστικά του σχετικού προϊόντος. Ο σημαντικότερος παράγοντας που έλαβε υπόψη της η Υπηρεσία, είναι η ακριβής τοποθεσία των εργοταξίων κάθε επιχείρησης, καθώς επίσης και η ακτίνα εξυπηρέτησης. Στο σημείο αυτό η Υπηρεσία σημειώνει ότι, ούτε οι ίδιες οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην αγορά αυτή ήταν σε θέση να καθορίσουν με σαφήνεια τα όρια των γεωγραφικών περιοχών που μπορούν να εξυπηρετήσουν.
26. Οι γεωγραφικές αγορές στις οποίες κατέληξε η Υπηρεσία είναι οι εξής:
- A *Λεκανοπέδιο της Πόλης της Χρυσοχούς* (μέχρι και τη Τσάδα-Χούλου-Αναδιού και Παχιάμμο)
 - B *Περιοχή της κοινότητας Πέγειας* (και των γύρω κοινοτήτων μέχρι και την Κισσόνεργα)
 - Γ *Περιοχή της πόλη της Πάφου και των περιχώρων* (μέχρι και τη Χλώρακα, Έμπα, Μεσόγη, Μαντριά και Κάτω Πάφο)
 - Δ *Περιοχή Χα Ποτάμι* που συμπεριλαμβάνει τις περιοχές των Κουκλιών και Πισσουρίου. Για το ίδιο το Χα Ποτάμι όπου υπάρχουν συγκεκριμένα αναπτυξιακά έργα η εξυπηρέτηση γίνεται από το εργοτάξιο που βρίσκεται εντός της συγκεκριμένης περιοχής. Το εργοτάξιο αυτό λειτουργεί κάτω από ειδικό καθεστώς που του επιτρέπει να εξυπηρετεί μόνο συγκεκριμένα αναπτυξιακά έργα και όπως εξυπακούεται η σχετική άδεια έχει παραχωρηθεί για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Όσον αφορά το υπόλοιπο μέρος της συγκεκριμένης γεωγραφικής περιοχής, η εξυπηρέτηση γίνεται κυρίως από το εργοτάξιο που βρίσκεται στο Πισσούρι, αλλά και σε συγκεκριμένες περιπτώσεις από το εργοτάξιο που βρίσκεται στο Ανατολικό.
27. Στη σχετική γεωγραφική αγορά Α δραστηριοποιούνται οι εταιρείες Athinodorou Brothers με εργοτάξιο στο χωριό Δρούσια, ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ ΘΕΟΛΟΓΟΥ ΛΤΔ με εργοτάξιο στην Αργάκα και CNS BETON LTD με εργοτάξιο στην Γιόλου. Για το σκοπό του προσδιορισμού του μεριδίου αγοράς που η κάθε επιχείρηση κατέχει και εξαιτίας της έλλειψης μηχανογράφησης, η Υπηρεσία στηρίχθηκε σε προφορικές εκτιμήσεις των ιδίων των επιχειρήσεων. Τα σχετικά μερίδια

φαίνονται στον πίνακα που ακολουθεί.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ %
Γεννάδιος Θεολόγου Λτδ	45-55
Athinodorou Brothers	30-40
CNS Beton Ltd	10-20

28. Στη σχετική γεωγραφική αγορά Β, στην οποία παρουσιάζονται ραγδαίοι ρυθμοί ανάπτυξης, δραστηριοποιούνται οι ίδιες τρεις επιχειρήσεις με τη σχετική γεωγραφική αγορά Α, αλλά τα μερίδια είναι διαφοροποιημένα. Ακολουθώντας την ίδια μεθοδολογία, τα εκτιμημένα μερίδια της κάθε επιχείρησης είναι τα εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ %
Athinodorou Brothers	60-70
Γεννάδιος Θεολόγου Λτδ	25-30
CNS Beton Ltd	5-10

29. Η σχετική γεωγραφική αγορά Γ, η οποία εκ πρώτης όψεως φαίνεται μικρότερη σε έκταση, ωστόσο είναι η πιο πυκνοκατοικημένη (γεγονός που συνεπάγεται περισσότερη κυκλοφοριακή κίνηση και αυξημένο χρόνο παράδοσης), εξυπηρετείται κατά συντριπτική πλειοψηφία από την Athinodorou Borthers μέσω του εργοταξίου της στην περιοχή Ανατολικού, ενώ σε μεμονωμένες περιπτώσεις οι εταιρείες Γεννάδιος Θεολόγου Λτδ και CNS Beton Ltd δύναται να εξυπηρετήσουν κάποιους πελάτες τους. Ακολουθούν οι εκτιμήσεις των μεριδίων αγοράς:

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ %
Athinodorou Brothers	80-90
Γεννάδιος Θεολόγου Λτδ	10-15
CNS Beton Ltd	0-5

30. Στη σχετική γεωγραφική αγορά Δ πρόσφατα παρουσιάστηκε αυξημένη ζήτηση για έτοιμο σκυρόδεμα εξαιτίας κυρίως των αναπτυξιακών έργων της περιοχής Χα Ποτάμι αλλά και των ευρύτερων κοινοτήτων Κουκλίων και Πισσουρίου. Την περιοχή αυτή εξυπηρετεί αποκλειστικά η Athinodorou Borthers μέσω των εργοταξίων της στο Χα Ποτάμι και στο γειτονικό χωριό Πισσούρι. Ακολουθεί ο σχετικός πίνακας:

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ %
Athinodorou Brothers	100
Γεννάδιος Θεολόγου Λτδ	0

Φραγμοί εισόδου

31. Για να εισέλθει μία επιχείρηση στις ως άνω σχετικές αγορές χρειάζεται να υπερβεί δύο σημαντικά εμπόδια. Το πρώτο εμπόδιο αφορά την εξασφάλιση όλων των σχετικών εγκρίσεων από τα αρμόδια τμήματα της κρατικής μηχανής, ενώ το δεύτερο αφορά την διενέργεια της μεγάλης επένδυσης η οποία απαιτείται προς το σκοπό αυτό που υπολογίζεται να ξεπερνά τα £2,000,000. Ο βαθμός δυσκολίας αυτών των φραγμών εισόδου επιβεβαιώθηκε και μέσα από την έρευνα που διεξήγαγε η Υπηρεσία.
32. Όσον αφορά το πρώτο εμπόδιο, για τη δημιουργία μιας μονάδας κατασκευής έτοιμου σκυροδέματος απαιτείται όπως η τοποθεσία του εργοταξίου βρίσκεται σε ζώνη βαριάς οχληρής βιομηχανίας. Οι δυσκολίες εστιάζονται στην εξασφάλιση της σχετικής άδειας είτε από το αρμόδιο πολεοδομικό τμήμα, είτε από το Υπουργικό Συμβούλιο, νοουμένου ότι έχει ήδη εξευρεθεί το κατάλληλο τεμάχιο. Σημειώνεται ότι στις συγκεκριμένες σχετικές γεωγραφικές αγορές της πόλης και επαρχίας Πάφου, οι ζώνες αυτές είναι περιορισμένες.
33. Προκειμένου μια επιχείρηση να δραστηριοποιηθεί στο χώρο αυτό απαιτείται η πραγματοποίηση μιας πολύ μεγάλης επένδυσης. Συγκεκριμένα, χρειάζεται η αγορά των μηχανημάτων για την παραγωγή, τα οποία παραγγέλλονται από το εξωτερικό και μεταφέρονται με φορτηγά πλοία στη Κύπρο προκειμένου να εγκατασταθούν στο χώρο παραγωγής. Παράλληλα, απαιτείται η αγορά ολόκληρου στόλου με ειδικά οχήματα για το σκοπό της μεταφοράς και τοποθέτησης του έτοιμου σκυροδέματος. Ο στόλος αυτός πρέπει να αποτελείται από μεγάλο αριθμό αναδευτήρων, τα οποία είναι τα οχήματα εκείνα που μεταφέρουν το έτοιμο σκυροδέμα σε ημί-υγρή μορφή από τον τόπο παραγωγής του στον τόπο διάθεσης του, καθώς και από μικρότερο αριθμό αντλιών, τα οποία είναι ειδικά οχήματα που χρησιμοποιούνται για τη τοποθέτηση έτοιμου σκυροδέματος. Στο σημείο αυτό τονίζεται ότι το μέγεθος του στόλου αποτελεί καθοριστικό παράγοντα της ανταγωνιστικότητας της επιχείρησης καθώς προσδιορίζει το βαθμό εξυπηρέτησης των πελατών της τόσο σε έκταση, όσο και σε χρόνο.
34. Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω, το υψηλό κόστος της αρχικής επένδυσης το οποίο απαιτείται προκειμένου μια επιχείρηση να μπορέσει να εισέλθει στην εν λόγω αγορά συνεπάγεται μεγάλο σταθερό κόστος. Ως εκ τούτου, η επιχείρηση θα έχει να αντιμετωπίσει αρχικά σημαντικές ζημιολύγες περιόδους, καθώς για το σημείο μηδενικών κερδοζημιών (break even point), όπου τα συνολικά έσοδα ισούνται με το συνολικό κόστος, απαιτούνται μεγάλες πωλήσεις.
35. Ωστόσο, κατά την τρέχουσα περίοδο λαμβάνουν χώρα σημαντικές εξελίξεις, οι οποίες αναμένεται να αλλάξουν άρδην την εικόνα της αγοράς, νοουμένου ότι ολοκληρωθούν. Τρεις νέες άδειες έχουν ήδη εξασφαλιστεί από τα αρμόδια τμήματα του κράτους για το σκοπό της ανέγερσης ισάριθμων εργοταξίων

παραγωγής έτοιμου σκυροδέματος στην επαρχία Πάφου.

36. Συγκεκριμένα, η Γεννάδιος Θεολόγου & Υιοί Λτδ, η οποία όπως έχει προαναφερθεί διαθέτει ένα εργοτάξιο παραγωγής έτοιμου σκυροδέματος στο χωριό Αργάκα, έχει εξασφαλίσει την σχετική άδεια στην περιοχή Ανατολικού και η διαδικασία ολοκλήρωσης της εγκατάστασης του εργοταξίου βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο. Όπως προκύπτει από την έρευνα που διεξήγαγε η Υπηρεσία και σύμφωνα με την ίδια την εταιρεία, το εργοτάξιο αναμένεται να τεθεί σε λειτουργία εντός Απριλίου 2004. Η εταιρεία έχει ήδη προχωρήσει προς την αναβάθμιση του στόλου της προκειμένου να μπορούν να εξυπηρετούνται και τα δύο εργοτάξια.
37. Οι άλλες δύο άδειες έχουν εξασφαλιστεί από τον κ. Χριστάκη Άσπρο, ο οποίος ετοιμάζεται να εισέλθει στην αγορά της παραγωγής και διάθεσης έτοιμου σκυροδέματος και αφορούν την ανέγερση δύο εργοταξίων, ένα στο χωριό Δρούσια και ένα στην περιοχή Ανατολικού. Σύμφωνα με στοιχεία της Υπηρεσίας, η διαδικασία ολοκλήρωσης της εγκατάστασης του εργοταξίου στη Δρούσια βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο και έχουν παράλληλα παραγγελθεί τα σχετικά οχήματα για την μεταφορά και τοποθέτηση του έτοιμου σκυροδέματος. Όσον αφορά την δεύτερη άδεια, στην περιοχή Ανατολικού, η αξιοποίηση της δεν έχει ακόμα ξεκινήσει, αλλά σύμφωνα με το κ. Άσπρο η αξιοποίηση της θα πραγματοποιηθεί στο άμεσο μέλλον.
38. Με την λειτουργία των τριών νέων εργοταξίων είναι εμφανές ότι η εικόνα στις σχετικές αγορές θα διαφοροποιηθεί σημαντικά. Ο ανταγωνισμός που θα επικρατεί σε αυτές τις αγορές θα αυξηθεί σημαντικά, σε κάποιες περισσότερο και σε κάποιες λιγότερο.
39. Καταρχάς, η δραστηριοποίηση άλλων επιχειρήσεων πλην της ATHINODOROU BROTHERS στην περιοχή Ανατολικού, αναμένεται να αποτελέσει κομβικό σημείο για τις σχετικές αγορές Γ και Δ. Μέχρι στιγμής η ATHINODOROU BROTHERS ως μοναδική ιδιοκτήτρια εργοταξίων στο νοτιοανατολικό τμήμα της επαρχίας της Πάφου κατέχει συγκριτικό πλεονέκτημα έναντι των ανταγωνιστών της, οι οποίοι με δυσκολία προσεγγίζουν τη σχετική αγορά Γ, ενώ αδυνατούν να εξυπηρετήσουν τη σχετική αγορά Δ, εξαιτίας της τοποθεσίας στην οποία βρίσκονται οι παραγωγικές τους εγκαταστάσεις. Με την νέα κατάσταση πραγμάτων ο ανταγωνισμός στις σχετικές αγορές Γ και Δ θα αυξηθεί σημαντικά.
40. Στις σχετικές αγορές Α και Β, με την αξιοποίηση της άδειας που κατέχει ο κ. Άσπρος, ο ανταγωνισμός σίγουρα θα αυξηθεί καθώς ο καταναλωτής θα έχει μια επιπρόσθετη επιλογή. Εντούτοις, η Υπηρεσία κρίνει ότι τα οφέλη από την αύξηση του ανταγωνισμού στις σχετικές αγορές Α και Β δεν θα είναι το ίδιο σημαντικά όσο θα είναι στις σχετικές αγορές Γ και Δ.

Αγορά Παραγωγής και Διάθεσης Τσιμέντου (αγορά προηγούμενου σταδίου της αγοράς παραγωγής και διάθεσης έτοιμου σκυροδέματος)

Καθορισμός και δομή σχετικής αγοράς

41. Το τσιμέντο είναι βιομηχανικό προϊόν το οποίο παράγεται από την επεξεργασία αργίλου και ασβεστόλιθου και τη μετατροπή του σε κλίνκερ μέσα σε περιστροφικούς κλιβάνους κάτω από την επίδραση πολύ ψηλών θερμοκρασιών. (Nace Code 26.51.1) Το κλίνκερ αλέθεται και γίνεται τσιμέντο και δεν υπάρχει εναλλάξιμο προϊόν όσον αφορά την παρασκευή έτοιμου σκυροδέματος. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην υπόθεση *RMC / Rugby*⁷ κατέληξε ότι η αγορά του τσιμέντου αποτελεί ξεχωριστή αγορά προϊόντος.
42. Για τη συγκεκριμένη αγορά, υπάρχουν δύο κατηγορίες πελατών, οι εταιρείες παρασκευής έτοιμου σκυροδέματος που αγοράζουν τσιμέντο σε μορφή χύμα και αποτελούν περίπου το 80% της ζήτησης και οι διάφοροι έμποροι οικοδομικών υλικών ή ανεξάρτητοι διανομείς που αγοράζουν τσιμέντο συσκευασμένο σε σάκους, οι οποίοι απορροφούν περίπου το 20% της ζήτησης.
43. Στη συγκεκριμένη αγορά δραστηριοποιούνται μονάχα δύο επιχειρήσεις, η ΚΕΤ και η Τσιμεντοβιομηχανία Βασιλικού. Η εικόνα αυτή της αγοράς είναι αποτέλεσμα της πολιτικής προστατευτισμού της εγχώριας βιομηχανίας που εξακολουθεί να τηρεί μέχρι σήμερα η Κυπριακή Δημοκρατία θέτοντας απαγορευτικούς δασμούς στην εισαγωγή τσιμέντου από το εξωτερικό.
44. Μέσα στα πλαίσια της ως άνω πολιτικής, το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού καθορίζει την εκάστοτε τιμή πώλησης του τσιμέντου.
45. Όσον αφορά την ΚΕΤ, της οποίας οι παραγωγικές εγκαταστάσεις βρίσκονται στη Μονή, η συντριπτική πλειοψηφία των παραλαβών των παραγγελιών που δίδονται προς την εταιρεία διεκπαιρώνονται εντός των εγκαταστάσεων της. Συγκεκριμένα, το τσιμέντο φορτώνεται σε ειδικά σιλοφόρα αυτοκίνητα τα οποία είτε ανήκουν σε επαγγελματίες ιδιώτες με άδειες τύπου «Α», είτε ανήκουν σε εταιρείες παρασκευής έτοιμου σκυροδέματος με άδειες τύπου «Β». Το τσιμέντο σε σάκους φορτώνεται σε φορτηγά αυτοκίνητα (νταλίκες) τα οποία ανήκουν σε εταιρείες πώλησης ειδών οικοδομής και άλλα σε ανεξάρτητους διανομείς. Διευκρινίζεται ότι η ΚΕΤ δεν διαθέτει οποιαδήποτε αυτοκίνητα διανομής.
46. Αναφορικά με τη γεωγραφική διάσταση της σχετικής αγοράς, αυτή καλύπτει ολόκληρη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας, καθώς η ΚΕΤ είναι σε θέση να ικανοποιήσει τη ζήτηση για τσιμέντο που προέρχεται από όλες τις

επαρχίες. Το συμπέρασμα αυτό απορρέει από το γεγονός ότι η παραλαβή του τσιμέντου από τους υποψήφιους αγοραστές γίνεται με δικά τους έξοδα από τις εγκαταστάσεις της ΚΕΤ στη Μονή, σε τιμή αγοράς η οποία όπως έχει προαναφερθεί καθορίζεται από το Υπουργείο Εμπορίας, Βιομηχανίας και Τουρισμού. Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω, οι υποψήφιοι αγοραστές είναι σε θέση να προμηθευτούν το σχετικό προϊόν με τους ίδιους όρους, με κύρια διαφορά το κόστος μεταφοράς του προϊόντος στις εγκαταστάσεις τους.

47. Σύμφωνα με την ΚΕΤ, η συνολική αξία του κύκλου εργασιών της αγοράς του τσιμέντου στην Κύπρο, για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2002, ανήλθαν στις £35,584,000, ποσό που αντιστοιχεί σε περίπου 1,200,000 τόνους. Για το ίδιο έτος, ο κύκλος εργασιών της ΚΕΤ από την πώληση τσιμέντου στην κυπριακή αγορά ανήλθε σε £12,786,000 (431,000 τόνοι), ποσό που αντιστοιχεί σε μερίδιο αγοράς της τάξης του 36%. Όσον αφορά το 2003, οι πωλήσεις σε τόνους στην αγορά του τσιμέντου στην Κύπρο ανήλθαν στους 1,260,000 και για το 2004 θα ξεπεράσουν τους 1,300,000 τόνους. Ο πίνακας που ακολουθεί, αναλύει τα μερίδια αγοράς που κατείχε η ΚΕΤ κατά το 2002, ανά επαρχία:

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

ΕΠΑΡΧΙΑ	ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ (%)
Λευκωσία	10,3
Λεμεσός	30,3
Λάρνακα και Αμμόχωστος	11,4
Πάφος	48,0

48. Ο μοναδικός ανταγωνιστής της ΚΕΤ αυτή τη στιγμή είναι η Τσιμεντοποιία Βασιλικού Λτδ (TB). Η ετήσια παραγωγική δυνατότητα της TB είναι 1,250,000 τόνους τσιμέντο και η εν λόγω εταιρεία κατέχει το 64% της τοπικής αγοράς που αναλογεί περίπου σε 750,000 τόνους τσιμέντο και 60% της παραγωγικής της δυνατότητας. Η TB εξάγει το υπόλοιπο 40% της παραγωγικής της ικανότητας, που αναλογεί σε 500,000 τόνους τσιμέντου. Η παραγωγική δυνατότητα της ΚΕΤ δεν ξεπερνά τους 470,000 τόνους τσιμέντου, δηλαδή περίπου το 38% της παραγωγικής δυνατότητας της TB.
49. Η σχετική αγορά του τσιμέντου είναι η πιο σημαντική αγορά προηγούμενου σταδίου της αγοράς παραγωγής και διάθεσης έτοιμου σκυροδέματος. Το τσιμέντο, μέσα στα πλαίσια της αλυσίδας παραγωγής του έτοιμου σκυροδέματος, αποτελεί την κυριότερη πρώτη ύλη. Συγκεκριμένα, το κόστος του τσιμέντου αντιστοιχεί περίπου στο 55% του συνολικού κόστους παραγωγής έτοιμου σκυροδέματος.
50. Όπως έχει αναλυθεί και πιο πάνω, το τσιμέντο αποτελεί τη κύρια πρώτη ύλη για την παραγωγή έτοιμου σκυροδέματος και για τους σκοπούς αυτούς δεν υφίσταται εναλλάξιμο προϊόν. Ο μηδενικός βαθμός υποκατάστασης του τσιμέντου για τους

σκοπούς παραγωγής έτοιμου σκυροδέματος έχει σαν αποτέλεσμα η ελαστικότητα ζήτησης του τσιμέντου ως προς την τιμή του να είναι σχεδόν μηδενική.

Φραγμοί εισόδου

51. Παρόλο που απαιτείται η εξασφάλιση των σχετικών εγκρίσεων από τα αρμόδια κυβερνητικά τμήματα προκειμένου μια επιχείρηση να δραστηριοποιηθεί στην αγορά της παραγωγής τσιμέντου, εντούτοις τον σημαντικότερο φραγμό εισόδου αποτελεί το πολύ υψηλό κόστος της αρχικής επένδυσης.
52. Με το προαναφερθέν υψηλό κόστος της αρχικής επένδυσης συνεπάγεται μεγάλο σταθερό κόστος. Ως εκ τούτου, η επιχείρηση θα έχει να αντιμετωπίσει αρχικά σημαντικές ζημιολύγες περιόδους, καθώς για το σημείο μηδενικών κερδοζημιών (break even point), όπου τα συνολικά έσοδα ισούνται με το συνολικό κόστος, απαιτούνται μεγάλες πωλήσεις.
53. Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω και σε συνδυασμό με τις απόψεις παραγόντων της αγοράς, μια ενδεχόμενη δραστηριοποίηση στην εγχώρια παραγωγή τσιμέντου μπορεί να χαρακτηριστεί ως μη ρεαλιστική.
54. Ωστόσο, νέα είσοδος στη σχετική αγορά του τσιμέντου είναι πολύ πιθανόν να προκύψει σύντομα μέσω εισαγωγών. Το υφιστάμενο καθεστώς προστατευτισμού της εγχώριας παραγωγής τσιμέντου δεν επιτρέπει τυχόν εισαγωγές του σχετικού προϊόντος από χώρες του εξωτερικού. Το καθεστώς αυτό όμως, πρόκειται να αλλάξει από την 1η Μαΐου 2004, την ημερομηνία κατά την οποία η Κύπρος θα καταστεί και επίσημα πλήρες μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
55. Μία εκ των δύο σημαντικότερων διαφοροποιήσεων οι οποίες θα προκύψουν μετά την 1^η Μαΐου 2004, αφορά την ανισορρόπηση των Γενικών Λιμενικών Δικαιωμάτων που επιβάλλει η Αρχή Λιμένων Κύπρου στα φορτία εισαγωγής και εξαγωγής τσιμέντου. Βάσει του υφιστάμενου καθεστώτος προστατευτισμού, η χρέωση που επιβάλλεται στα φορτία εισαγωγής τσιμέντου ανέρχεται στα £0.85/τόνο, ενώ η αντίστοιχη χρέωση που επιβάλλεται στα φορτία εξαγωγής τσιμέντου ανέρχεται στα £0.0851/τόνο. Είναι εμφανές ότι η τεράστια αυτή διαφορά μεταξύ των δύο χρεώσεων είχε και θα συνεχίζει να έχει μέχρι την 1^η Μαΐου 2004, σημαντικό αντίκτυπο στην αναλογία μεταξύ εισαγωγών και εξαγωγών τσιμέντου. Συγκεκριμένα, η υψηλή χρέωση στα φορτία εισαγωγής τσιμέντου έχει σαν αποτέλεσμα να μην πραγματοποιούνται εισαγωγές τσιμέντου προς την Κύπρο, ενώ αντίθετα η χαμηλή χρέωση στα φορτία εξαγωγής έχει σαν αποτέλεσμα η ΤΒ να εξάγει ετησίως το 40% περίπου των παραγωγικών της δυνατοτήτων, ποσοστό που αντιστοιχεί περίπου σε 500,000 τόνους.
56. Μέσα στα πλαίσια της εναρμόνισης με το ευρωπαϊκό κεκτημένο και

συγκεκριμένα με την υποχρέωση ύπαρξης μιας ενιαίας χρέωσης τόσο για τις εισαγωγές όσο και για τις εξαγωγές, η Αρχή Λιμένων Κύπρου σε συνεργασία με την Νομική Υπηρεσία ετοίμασε σχετικό προσχέδιο νόμου, το οποίο αναμένει την τελική έγκριση από την Βουλή των Αντιπροσώπων. Συγκεκριμένα, προτείνεται η επιβολή μιας ενιαίας χρέωσης για εισαγωγές και εξαγωγές τσιμέντου, η οποία θα ανέρχεται σε £0.50/τόνο.

57. Η δεύτερη σημαντική διαφοροποίηση που θα προκύψει μετά την 1^η Μαΐου 2004, αφορά τους εισαγωγικούς δασμούς. Σύμφωνα με το υφιστάμενο καθεστώς, οι δασμοί για εισαγωγές τσιμέντου στην Κύπρο ανέρχονται σε 26% επί του CIF από χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 40% από τις υπόλοιπες χώρες. Με την πλήρη ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα εξαλειφθούν οι δασμοί από άλλα κράτη-μέλη, ενώ για τρίτες χώρες θα ισχύει η εκάστοτε κοινοτική πολιτική που ακολουθείτε για την εισαγωγή τσιμέντου.
58. Είναι εμφανές ότι ως αποτέλεσμα της πραγματοποίησης των ως άνω διαφοροποιήσεων, οι εξαγωγές τσιμέντου αναμένεται να μειωθούν αισθητά. Αντιθέτως, αναμένεται να προκύψουν εισαγωγές, νοουμένου ότι υπερκαλυφθούν οι σχετικές δυσκολίες που υφίστανται, οι οποίες αναφέρονται στην συνέχεια.
59. Οι εναλλακτικές λύσεις οι οποίες έχει να αντιμετωπίσει οιοσδήποτε ενδιαφερόμενος προκειμένου να προχωρήσει στην εισαγωγή τσιμέντου είναι δύο, σύμφωνα πάντα με τις αρμόδιες αρχές του Λιμένα Λεμεσού. Η πρώτη περίπτωση, στην οποία συνεπάγεται πολύ υψηλό κόστος, αφορά την δημιουργία της κατάλληλης υποδομής σε χώρο του Λιμένα Λεμεσού όπου με την χρήση μόνιμου τερματικού εκφόρτωσης το τσιμέντο θα μεταφέρεται από τα πλοία σε αποθηκευτικό χώρο πέριξ του λιμένα, όπου εν συνεχεία θα μπορεί ανά πάσα στιγμή να φορτωθεί στα σιλοφόρα οχήματα για να μεταφερθεί στις εγκαταστάσεις των πελατών. Η λειτουργία του τερματικού θα πρέπει να πληρεί τους ευρωπαϊκούς περιβαλλοντικούς κανονισμούς όσον αφορά εκπομπές σκόνης, τα ευρωπαϊκά πρότυπα του τσιμέντου όσον αφορά την ποιότητα και τους υπόλοιπους πολεοδομικούς και άλλους κανονισμούς των τοπικών αρχών.
60. Η Αρχή Λιμένων, με την Προκήρυξη Προσφορών Αρ. 2/2003 –Άδεια για παροχή λιμενικής υποδομής και υπηρεσιών για την παραλαβή, αποθήκευση και παράδοση τσιμέντου έχει κάνει το πρώτο βήμα για να γίνουν εφικτές οι εισαγωγές τσιμέντου στην τοπική αγορά. Σύμφωνα με την Αρχή Λιμένων, ο μοναδικός ενδιαφερόμενος μέχρι στιγμής είναι η ΚΕΤ, η αίτηση της οποίας βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο. Στο σημείο αυτό αξίζει να αναφερθεί ότι η Υπηρεσία, παρόλο που δεν έλαβε σαφή απάντηση αναφορικά με το εάν υπάρχει η δυνατότητα για δημιουργία εγκαταστάσεων και δεύτερης ενδιαφερόμενης επιχείρησης, ωστόσο οι αρμόδιες αρχές του Λιμένα Λεμεσού δεν απέκλεισαν το ενδεχόμενο αδυναμίας εξυπηρέτησης δεύτερου ενδιαφερόμενου στο άμεσο μέλλον.
61. Νοουμένου ότι η ΚΕΤ εξασφαλίσει την τελική έγκριση για τη δημιουργία των

εγκαταστάσεων εισαγωγής τσιμέντου που αναφέρονται πιο πάνω, και λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι η ΤΒ έχει ήδη πρόσβαση στο διεθνές εμπόριο μέσω του λιμένα που βρίσκεται στις εγκαταστάσεις της, τότε οι δύο κυπριακές τσιμεντοβιομηχανίες θα βρίσκονται σε πλεονεκτική θέση όσον αφορά την εισαγωγή τσιμέντου έναντι οιονδήποτε άλλων ενδιαφερομένων, οι οποίοι θα έχουν στη διάθεση τους μόνο τον τρόπο εισαγωγής που αναφέρεται πιο κάτω.

62. Η δεύτερη εναλλακτική λύση αφορά την εν τάχη εκφόρτωση του τσιμέντου κατ' ευθείαν από τα πλοία σε σιλοφόρα οχήματα με την χρήση ειδικών γερανών. Το ενδεχόμενο αυτό, δεν προϋποθέτει την λήψη ειδικής άδειας από την Αρχή Λιμένων, ωστόσο απαιτούνται οι κατάλληλες διαβεβαιώσεις για τον ρυθμό εκφόρτωσης, ούτως ώστε να μην εμποδίζεται η απρόσκοπτη λειτουργία του Λιμένα. Σύμφωνα με τις αρμόδιες αρχές του Λιμένα Λεμεσού, για το συγκεκριμένο τρόπο εισαγωγής έχει αρχικά εκδηλωθεί ενδιαφέρον από την εταιρεία Alfa Concrete Ltd, η οποία δραστηριοποιείται στη παραγωγή και διάθεση έτοιμου σκυροδέματος με έδρα τη Λεμεσό.
63. Δεν αποκλείεται το ενδεχόμενο να προκύψει ενδιαφέρον και από άλλες εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην ίδια αγορά, ωστόσο ένα ιδιαίτερα σημαντικό πρόβλημα που καλούνται να λύσουν οι ενδιαφερόμενοι εισαγωγείς είναι η εξεύρεση προμηθευτών από το εξωτερικό. Σύμφωνα με πληροφορίες που συνέλλεξε η Υπηρεσία, η ευρωπαϊκή αγορά τσιμέντου καθώς και οι ευρύτερες αγορές της Βορείου Αφρικής και της Μέσης Ανατολής, ελέγχονται από τρεις κολοσσούς, την ITEAL, την LAFARGE και την HOLDERFIN. Η Υπηρεσία τονίζει το γεγονός ότι δύο εκ των τριών προαναφερθέντων κολοσσών, οι HOLDERFIN και LAFARGE, κατέχουν σημαντικό ποσοστό του μετοχικού κεφαλαίου των ΚΕΤ και ΤΒ αντίστοιχα. Το γεγονός αυτό καθιστά τις δύο κυπριακές τσιμεντοβιομηχανίες ΚΕΤ και ΤΒ συνδεδεμένες εταιρείες των HOLDERFIN και LAFARGE. Η Υπηρεσία εκτιμά ότι η ύπαρξη της σχέσης αυτής μεταξύ των κυπριακών τσιμεντοβιομηχανιών και των κυριότερων προμηθευτών τσιμέντου του εξωτερικού, αυξάνει τη δυσκολία των ενδιαφερομένων εισαγωγέων για την εξεύρεση πηγών εισαγωγής τσιμέντου.
64. Συνυπολογίζοντας όλα τα στοιχεία και πληροφορίες που αναφέρθηκαν πιο πάνω, η Υπηρεσία υποστηρίζει την άποψη που εξέφρασαν και αρκετοί παράγοντες της αγοράς αναφορικά με τη δυσκολία πρόβλεψης της ακριβούς εικόνας της αγοράς του τσιμέντου μετά την 1^η Μαΐου 2004. Η διαμόρφωση της τιμής του τσιμέντου θα γίνεται σύμφωνα με τους κανόνες της ελεύθερης αγοράς λαμβανομένων υπόψη διαφόρων παραγόντων όπως την εκάστοτε συνολική ζήτηση τσιμέντου – η οποία μπορεί να διαφοροποιηθεί δραματικά σε ενδεχόμενη λύση του κυπριακού προβλήματος – την πολύ χαμηλή ελαστικότητα ζήτησης του τσιμέντου εξαιτίας της πλήρους έλλειψης υποκατάστασης του τσιμέντου και το μέγεθος των εισαγωγών τσιμέντου από τρίτους πέραν των δύο τσιμεντοβιομηχανιών.

Αγορά Παραγωγής και Διάθεσης Άμμου

Καθορισμός και δομή σχετικών αγορών

65. Σε γενικές γραμμές, η διεργασία παραγωγής άμμου με την οποία ασχολείται η εταιρεία ΛΛ αποτελείται από την ανόρυξη της πρώτης ύλης και την επεξεργασία της στη μονάδα παραγωγής (θραύση σε τρία στάδια, κοσκίνισμα και πλύσιμο) μέχρι να παραχθεί το τελικό προϊόν το οποίο χρησιμοποιείται για την παρασκευή έτοιμου σκυροδέματος, για δόμηση και επίχρισμα. (Nace Code 14.21.1) Όπως και στην περίπτωση του τσιμέντου, έτσι και στην περίπτωση του άμμου η εταιρεία ΛΛ δεν διαθέτει δικά της μεταφορικά μέσα και οι υποχρεώσεις της σταματούν στην παράδοση του προϊόντος στον τόπο παραγωγής του.
66. Στην υπόθεση Cementbouw / ENCI, όπως και σε παλιότερες υποθέσεις, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θεώρησε τη σχετική αγορά άμμου και αμμοχάλικα σαν τοπική / περιφερειακή ή μέχρι και εθνική λόγω των κόστων μεταφοράς των προϊόντων.
67. Στην περίπτωση της Κύπρου όπου τα κόστη μεταφοράς δεν είναι ιδιαίτερα σημαντικά η γεωγραφική διάσταση της σχετικής αγοράς, όπως και στην περίπτωση του τσιμέντου, καλύπτει ολόκληρη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η ΛΛ είναι σε θέση να ικανοποιήσει ζήτηση για άμμο σε όλες τις επαρχίες. Η παραλαβή άμμου από τους αγοραστές γίνεται με δικά τους έξοδα από τις εγκαταστάσεις της ΛΛ στο Δάλι, σε τιμή αγοράς η οποία καθορίζεται από την εταιρεία. Επομένως, οι υποψήφιοι αγοραστές είναι σε θέση να προμηθευτούν το σχετικό προϊόν με τους ίδιους όρους, με κύρια διαφορά το κόστος μεταφοράς του προϊόντος στις εγκαταστάσεις τους.
68. Όσον αφορά τα μερίδια στη συγκεκριμένη αγορά, σύμφωνα με στοιχεία της Υπηρεσίας Μεταλλείων, η συνολική παραγωγή όλων των λατομείων στη Κύπρο κατά το 2002 ανήλθε σε 10,576,404 τόνους και τους πρώτους εννέα μήνες του 2003 σε 7,886,890 τόνους. Από αυτή τη συνολική παραγωγή, το 30% περίπου προορίστηκε για την οδοποιία και το 70% για έτοιμο σκυρόδεμα, δόμηση και επίχρισματα, από το οποίο μόνο το 55% περίπου ήταν άμμοι ενώ το υπόλοιπο 45% ήταν σκύρα.
69. Οι πωλήσεις της ΛΛ, η οποία ασχολείται αποκλειστικά με την παραγωγή και εμπορία άμμου, ανήλθαν κατά το 2002 σε 561,141 τόνους και τους πρώτους εννέα μήνες του 2003 σε 492,919. Σε σύγκριση με το συνολικό κύκλο εργασιών της παγκύπριας αγοράς άμμου, η ΛΛ κατέχει το 14,8%. Ο πίνακας που ακολουθεί αναλύει το μερίδιο αγοράς που κατέχει η ΛΛ ανά επαρχία, σύμφωνα με τα στοιχεία που προσκόμισε η ίδια η εταιρεία:

ΠΙΝΑΚΑΣ 6

ΕΠΑΡΧΙΑ	ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ (%)
----------------	---------------------------

Λευκωσία	5,52
Λεμεσός	1,66
Λάρνακα	3,18
Αμμόχωστος	0,30
Πάφος	4,14

70. Σύμφωνα με την πιο πάνω ανάλυση και λαμβανομένων υπόψη, βάσει της έρευνας της Υπηρεσίας, του ικανοποιητικού αριθμού λατομείων που μπορούν να παράγουν αμμοχάλικα καθώς επίσης και της ευκολίας με την οποία μπορούν να γίνουν οι απαραίτητες μετατροπές ούτως ώστε κάποιος να εισέλθει στην αγορά της παραγωγής αμμοχάλικα, η Υπηρεσία θεωρεί ότι δεν είναι απαραίτητη η οποιαδήποτε περαιτέρω διερεύνηση της συγκεκριμένης σχετικής αγοράς.

Z. ΑΜΦΙΒΟΛΙΕΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

71. Η παρούσα έρευνα της Υπηρεσίας αφορά αποκλειστικά την εξέταση της δομής της αγοράς με σκοπό να αποτρέψει τη δημιουργία δομών αγοράς ικανών να δημιουργήσουν ή να ενισχύσουν δεσπόζουσα θέση.
72. Κατά τη διάρκεια της πλήρους διερεύνησης η Υπηρεσία περισυνέλεξε πληροφορίες από διάφορους παράγοντες της αγοράς του έτοιμου σκυροδέματος για να διαπιστωθεί ο βαθμός ανταγωνιστικότητας που υπάρχει στην υπό εξέταση αγορά, π.χ. η τεχνολογία της υποδομής και των ειδικών οχημάτων που χρησιμοποιούν, το πελατολόγιο, κ.α.
73. Τόσο οι υφιστάμενοι ανταγωνιστές, όσο και οι ενδεχόμενοι ανταγωνιστές εξέφρασαν τις ανησυχίες τους αναφορικά με τις συνέπειες της υπό εξέταση συγκέντρωσης. Οι προβληματισμοί τους εστιάζονται στην έλλειψη ανταγωνισμού που υπάρχει στην αγορά τσιμέντου λόγω δυοπωλίου, καθώς επίσης και στην συγκεκριμένη εικόνα για το τι θα ακολουθήσει μετά την 1^η Μαΐου 2004. Συγκεκριμένα, προβλέπουν ότι μπορεί να βρεθούν σε δυσμενή θέση αφού με την τυχόν υλοποίηση της υπό εξέταση συγκέντρωσης, η ΑΒ θα είναι σε θέση να προμηθεύεται τσιμέντο από την ΚΕΤ για τους σκοπούς της παραγωγής έτοιμου σκυροδέματος, σε ευνοϊκότερους όρους από ότι δύναται να προμηθεύονται οι ίδιοι. Οι υποψίες αυτές προκύπτουν από τη κάθετη σχέση την οποία έχουν οι συμμετέχουσες εταιρείες στην αλυσίδα παραγωγής του έτοιμου σκυροδέματος.
74. Μετά από την προαναφερόμενη εκτεταμένη έρευνα και τη συλλογή πρόσθετων πληροφοριών από εταιρείες και σχετικούς φορείς και αφού λήφθηκαν υπόψη οι προβληματισμοί τόσο των υφιστάμενων ανταγωνιστών, όσο και των ενδεχόμενων ανταγωνιστών η Υπηρεσία καταλήγει ότι οι υποψίες που ηγέρθησαν για την ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης στην αγορά έτοιμου σκυροδέματος ικανής να επηρεάζει τον ανταγωνισμό στην εν λόγω αγορά εξακολουθούν σε μεγάλο

βαθμό να υφίστανται.

75. Παράλληλα, λήφθηκε υπόψη η προκύπτουσα οικονομική αποτελεσματικότητα την οποία επικαλούνται οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις εξαιτίας της υλοποίησης της υπό αναφορά συμφωνίας. Σύμφωνα πάντα με τις πληροφορίες που προσκόμισαν τα εμπλεκόμενα μέρη, θα προκύψει μείωση του κόστους παραγωγής του έτοιμου σκυροδέματος. Τα εμπλεκόμενα μέρη ισχυρίζονται ότι ένα μεγάλο μέρος της αυξημένης αποτελεσματικότητας θα μετακυλισθεί προς τους τελικούς καταναλωτές δια μέσου της τιμολογιακής πολιτικής της ΑΒ. Η Υπηρεσία δίδει την κατάλληλη βαρύτητα στον προαναφερθέν ισχυρισμό, αφού πρώτα λάβει υπόψη της τη νέα εικόνα που θα προκύψει τόσο στις σχετικές αγορές έτοιμου σκυροδέματος όσον και στη σχετική αγορά τσιμέντου. Ο αυξημένος ανταγωνισμός που αναμένεται να παρουσιαστεί στις σχετικές αγορές έτοιμου σκυροδέματος, ο οποίος αναλύθηκε στις §37-41, αναμένεται να επιβάλει τους κατάλληλους περιορισμούς στην συμπεριφορά της ΑΒ ως δεσπόζουσα επιχείρηση στις σχετικές αγορές Β, Γ και Δ, γεγονός το οποίο αυξάνει τη βαρύτητα που δίδει η Υπηρεσία στον ως άνω ισχυρισμό των εμπλεκομένων επιχειρήσεων.
76. Μέσα στα πλαίσια της παρούσας ανάλυσης λήφθηκε υπόψη και η τάση για κάθετη ολοκλήρωση των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της παραγωγής και διάθεσης έτοιμου σκυροδέματος και πρώτων υλών σε ευρωπαϊκό επίπεδο.
77. Η Υπηρεσία, λαμβάνοντας υπόψη τα προαναφερθέντα και ενεργώντας βάσει του άρθρου 23 του Νόμου 22(Ι)/99, εισηγήθηκε ορισμένες δεσμεύσεις από πλευράς των εμπλεκομένων επιχειρήσεων που μπορεί να έχουν ως αποτέλεσμα την άρση των αμφιβολιών που προαναφέρονται, προκειμένου η υπό εξέταση συγκέντρωση να κηρυχθεί συμβατή με τις απαιτήσεις της ανταγωνιστικής αγοράς.
78. Στις 15 Μαρτίου 2003, με την ολοκλήρωση των ενεργειών της σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 23 και 24, η Υπηρεσία υπέβαλε στην ΕΠΑ, υπό μορφή σημειώματος, τα ευρήματα της πλήρους διερεύνησης αναφορικά με την αγορά παρασκευής και διάθεσης έτοιμου σκυροδέματος και τις αγορές προηγούμενου σταδίου, καθώς επίσης και τα συμπεράσματα της αναφορικά με το αν οι αμφιβολίες που προαναφέρονται έχουν αρθεί ή δύναται να αρθούν ως αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων που ανάλαβε η Υπηρεσία.

Η. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΥΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ

79. Η ΕΠΑ αφού έλαβε υπόψη της όλα τα πιο πάνω στοιχεία, τα οποία είναι αποτέλεσμα των ενεργειών της Υπηρεσίας κατόπιν οδηγιών της ΕΠΑ για πλήρη διερεύνηση της υπό εξέταση πράξης συγκέντρωσης, αποφάσισε ομόφωνα, όπως δυνάμει του άρθρου 26 του Νόμου 22(Ι)/99, κηρύξει την εν λόγω συγκέντρωση ως συμβατή με τους κανόνες της ανταγωνιστικής αγοράς, υπό τον όρο ότι:

θα συνεχίσει όπως και πριν από την συγκέντρωση, να υπάρχει από μέρους της ΚΕΤ απρόσκοπτη προμήθεια τσιμέντου στους υφιστάμενους ή μελλοντικούς ανταγωνιστές της ΑΒ στην επαρχία Πάφου, χωρίς να υπάρχει ευνοϊκότερη μεταχείριση της ΑΒ σε σχέση με τους ανταγωνιστές της, στην εξυπηρέτηση, ποιότητα και τιμή. Νοείται ότι θα πρέπει να ακολουθούνται όμοιοι όροι σε όμοιες συναλλαγές.

80. Ο πιο πάνω όρος δύναται να εξαιρεθεί στο μέλλον μόνο με απόφαση της ΕΠΑ, αυταπάγγελτα ή κατόπιν αίτησης των εμπλεκομένων μερών, εάν και εφόσον διαπιστωθεί ότι υπάρχει και λειτουργεί επαρκής και υγιής ανταγωνισμός στην αγορά έτοιμου σκυροδέματος στην σχετική αγορά.

.....

Χριστόδουλος Τσέλεπος
Πρόεδρος Επιτροπής
Προστασίας του Ανταγωνισμού

¹ Η αγορά του εν λόγω προϊόντος δεν θεωρείται επηρεαζόμενη αγορά βάσει των διατάξεων του Παραρτήματος I του Νόμου, λόγω του ότι το συνολικό μερίδιο αγοράς των εμπλεκόμενων εταιρειών είναι μηδαμινό, γεγονός που καταδεικνύει ότι δεν υφίσταται θέμα δημιουργίας ή ενίσχυσης δεσπόζουσας θέσης.

² Η αγορά του εν λόγω προϊόντος δεν θεωρείται επηρεαζόμενη αγορά βάσει των διατάξεων του Παραρτήματος I του Νόμου, λόγω του ότι το συνολικό μερίδιο αγοράς των εμπλεκόμενων εταιρειών είναι μηδαμινό, γεγονός που καταδεικνύει ότι δεν υφίσταται θέμα δημιουργίας ή ενίσχυσης δεσπόζουσας θέσης.

³ Case COMP/JV.29 - *Lafarge/Readymix*, [1999] OJ C021/00.

⁴ Case IV/M.1157 - *Skanska/Scancem* [1998] OJ L183/99.

⁵ Σχετική αλληλογραφία με ΕΤΕΚ.

⁶ Case COMP/M.3141 – *Cementbouw / ENCI*.

⁷ Case COMP/M.1759 –*RMC /RUGBY*.